

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 13 (6290) | 16 студзеня 1939 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

МАЙСТАР — ЦЭНТРАЛЬНАЯ ФІГУРА НА ВЫТВОРЧАСЦІ

СССР — вялікая індустрыяльная дзяржава. Палітыка індустрыялізацыі, правядзёная нашай партыяй, сталінскія пяцігодкі змянілі твар зямлі. На велізарных прасторах нашай радзімы раскінуліся гіганты — заводы, электрастанцыі, шахты. Няма такой машыны, якую не маглі б зрабіць на нашых прадпрыемствах, а нашых саветскіх матэрыялаў, рукамі нашых стэханаўцаў, інжынераў і тэхнікаў. Няма ў нас боць ужо галін прамысловасці, якія па сваёй тэхнічнай аснашчонасці, па класу работы дала аб'явілі аналагічныя галіны прамысловасці капіталістычных краін.

Соцыялістычная сістэма гаспадарства па ўсім выдзіла свае каласальныя перавагі. З кожным днём, кожным месяцам і годам перад сацыялістычнай прамысловасцю, як і перад усёй нашай народнай гаспадаркай, адкрываюцца ўсё больш шырокія гарызонты. 1939 год павінен быць годам новага ўзлёту нашай прамысловасці, новых перамоў у галіне асветы і навукаў, сацыялістычнай тэхнікі, паліпавышчэння якасці прадукцыі, узняцця прадукцыйнасці працы, яшчэ большага росту матэрыяльнага добрабыту працоўных.

Ключ да вырашэння ўсіх гэтых задач — у далейшым ўздыме культуры вытворчасці, лепшай яе арганізацыі. Важнейшая задача дзяржавы — умацаванне вытворчай дысцыпліны, поўная нагрузка рабочага часу, яшчэ большае ўздымае на гэтай аснове стэханаўскага руху, ударніцтва, пераход ад асобных рэкордаў да калектыўнай арганізацыі стэханаўскай работы.

У нашай прамысловасці, дзе пераважна большасць рабочых і служачых чэсна працуе ў славу радзімы, нарадзіліся новыя, сацыялістычныя формы арганізацыі працы і вытворчасці: пачатковая сістэма, графік, цыклічнасць. Сацыялістычнае прымяненне гэтых форм напачатку іх новым, неабычным для капіталістычнай прамысловасці зместам.

Значныя пераходы ў далейшым уздыме культуры вытворчасці і на нашых фабрыках і заводах стваралі і цяпер яшчэ ствараюць летунцы, прагудышчыкі, лодыры і ўсялякія іншыя дэзарганізатары вытворчасці.

Паставана СНК СССР, ЦК ВКП(б) і ВЦПС аб мэрэпрысметках па ўмацаванню вытворчай дысцыпліны і выдзяленню дробнабуржуазнай расчужанасці, усім спробам адаталяць несправядлівае і вынарабленнае работнікаў дэзарганізаванне нашай сацыялістычнай вытворчасці, нажывацца за кошт дзяржавы.

Уся справа цяпер у тым, каб поўна, бязгаворачна правесці ў жыццё гэты паставона, не даваць ніякіх пабляжак прагудышчыкам і лодырам. Мэрэпрысметы партыі, урада і ВЦПС па ўмацаванню працоўнай дысцыпліны даць магчымасць у кароткі тэрмін лабіраваць дзейнае вышнненне прадукцыйнасці працы, лепшай арганізацыі вытворчасці, росту выдпуску прадукцыі.

Поўнае і тачнае ажыццяўленне паставоны СНК СССР, ЦК ВКП(б) і ВЦПС дзе магчымае мабілізаваць багатыя рэзервы, закладзеныя ў нашай сацыялістычнай прамысловасці. Важнейшая роля ў ажыццяўленні гэтых задач належыць майстрам. Значны майстар на вытворчасці — велізарнае. Таварыш Сталін гаварыў: «Іх гэтах кіраўнікоў, малых і сярэдніх, боць у нас дзесяткі тысячы. Яны скромныя людзі, яны не ледзь улад, іх амаль не прыкметна. Але боць-б спадзею на заўважыць іх. Бо ад гэтых людзей залежыць лёс вытворчасці па ўсёй нашай народнай

гаспадарцы. Значыць, ад іх залежыць і лёс нашага гаспадарчага віраўніцтва».

Старшы майстар, майстар у змене, на участку, у брыгадзе выконвае адказнейшыя функцыі. Ён — арганізатар вытворчасці, тэхналагічнага працэса, інструктар стэханаўскіх метадаў работы. Ад майстра мы патрабуем, каб ён адказаў за колькасць і якасць паказальнікаў плана, каб на дзяржаўным яму участку быў поўны парадок.

Майстар павінен змагацца за высокую вытворчую дысцыпліну, ён не павінен даваць ніякіх пабляжак прагудышчыкам і расчужаным. Майстар павінен быць упеўнен, што ў гэтай барацьбе ён сустрэне поўнае падтрыманне з боку начальніка прах, дырэктара, партыйнай і профсаюнальнай арганізацыі. Ён павінен працягваць высокую прычыновасць, не даваць «пасварыша», калі бацьчы, што хто-небудзь сімуляруе на работе, не даражыць інтарэсам вытворчасці. Совопні майстар павінен выступаць як камандзір сацыялістычнай вытворчасці, як палітычны дзеяч, глыбока адданы радзіме, партыі, народу. Зусім недарэчы зьявіліся хвацішчыкі настрою, дапускаемыя некаторымі майстрамі.

Варыяцыя па ўзорны парадок у пачу, за ўстаўленне цвёрдай вытворчай дысцыпліны, рэспіральнае скарыстанне кожнай хвілінкі рабочага часу пачынаецца з брыгады, ленты, участку. А тут поўным гаспадаром — арганізатарам, патрабавальным выхаваннем, інструктарам — павінен быць майстар.

Але для таго, каб майстар добра справіўся ў складаным на яго вялікімі і адказнымі задачамі, неабходна змяніць адносіны да яго, узняць яго аўтарытэт. Неабходна даць майстру асаблівае значэнне і абавязкам працы, калі гэта асабліва важна і тэхнічным рэсурсам.

Усе гэтыя важнейшыя пытанні ўсім правільна ўзнялі ў друку майстры перадавых прадпрыемстваў Савонскага Савоу. У апошні дні на стэханаўскіх «Звездах» выступіў рад майстраў буйнейшых прадпрыемстваў рэспублікі: Віцебскага завода імя Кірава, фабрыкі «Інструмент», завода «Большевик», фабрыкі імя Кагановіча і інш.

Т. Лелер, Гілія, Ведэраў, Снараў, Арошкер, Альпировіч і іншыя справядліва ставіць пытанне аб неабходнасці ўзняць ролю майстра на вытворчасці. На сённяшні дзень такога становішча, калі майстар не можа самастойна наладваць спынаганне на нармальнае вытворчай дысцыпліны, зрабіць на сваім участку пераважанае вытворчае падняцце, падняць разрад выраснутага кваліфікацыі і добра прапачага рабочага ці наладжарот, — павінен у разрадзе дроннага работніка. Майстар не мае магчымасці заахвочваць добрых работнікаў. На ўсё гэта скарыжана ў нашых вытуненных майстрах, Паставуныя пытанні павіны быць як мага хутчэй вырашаны. Неабходна дакладна вызначыць круг абавязкаў і правы майстраў, падняць іх зарплату.

Майстар — цэнтральная фігура на вытворчасці. Доўгі і абавязкаў дырэктараў, партыйных і профсаюнальных арганізацый — стварыць шматлікаму атраду майстраў, прапачуць у нашай прамысловасці, добрыя ўмовы для работы. Трэба зрабіць усё неабходнае для разгорвання арганізацыйных здольнасцей і талентаў майстраў.

Гэта зьяно ў віраўніцтва прамысловасці павіна быць умацавана. Гэта патрабуе задача стварэння большага парадку на нашых прадпрыемствах.

ЗА ПАТУРАНЕ ПРАГУЛЬШЧЫКАМ — ДА КРЫМІНАЛЬНАЙ АДКАЗНАСЦІ

Гутарка з пракурорам Беларускай ССР тав. Ноўікам.

Пракуратура БССР прыняла да крымінальнай адказнасці кіраўнікоў рату прадпрыемстваў рэспублікі за патуранне парашальнікам працоўнай дысцыпліны.

У гутарцы з прадстаўніком БЕЛТА пракурор Беларускай ССР тав. Ноўік навадзіў:

— На барысаўскай запалкавай фабрыцы імя Кірава начальнік цаха Ліберман узяў пад сваю апеку дэзарганізатару вытворчасці, патураў ім. У падпарадкаваны яму пэх 4-га студзеня не з'явіўся на работу тав. Халасевіч. Свой прагал іна матываваў тым, што павіна была абмяняць пашпарт. 7 студзеня зрабіла прагал работніка Кандратовіч. 2-га студзеня работніка Крукоўска і Жукоўскага аспаніліся на 25 мінут, а работніка Гунько — на 40 мінут. 8-га студзеня работніка Караткевіч спаніліся на работу на адну гадзіну.

Зборнік манускрыптаў у дапамогу вывучаючым гісторыю ВКП(б)

Адзін палітычны літаратуры Беларускай партыі пачаў да друку зборнік манускрыптаў (які друкаваўся ў журналах і газетах) у дапамогу

Толькі пасля ўмяшчальнасці рэйнага пракурора Ліберман зняў з работы Кандратовіч, а ў адносінах астатніх прагудышчыкаў абмяжываўся накладаннем розных спягананняў.

Пракуратура рэспублікі камандзіраваў у Барысаў старшага следчага. Следства закончана. Справа ў адносінах Лібермана перададана для разгляду ў народ 1-га участка г. Барысава.

Пракуратура г. Менска прыняла да крымінальнай адказнасці за патуранне прагудышчыкам дырэктара менскай картграфічнай фабрыкі Журына. На гэтай фабрыцы груба парушана паставона СНК СССР, ЦК ВКП(б) і ВЦПС аб унарадкаванні працоўнай дысцыпліны. У студзені тут зрабілі прагалу рабочыя Конкін Дулару, Макаў. У адносінах гэтых прагудышчыкаў дырэктар фабрыкі абмяжываўся вынясеннем суровай вымовы.

гу вывучаючым гісторыю ВКП(б). Зборнік выйдзе на беларускай і рускай мовах у двух частках, агульным тыражом на 5 тысяч экзэмпляраў.

ЗАЎТРА ПАЧЫНАЕЦЦА ЎСЕСАЮЗНЫ ПЕРАПІС НАСЕЛЬНІЦТВА

За патуранне прагудышчыкам — да крымінальнай адказнасці. Гутарка з пракурорам Беларускай ССР тав. Ноўікам.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ:

Н. Есочына — Як я працую над вывучэннем гісторыі ВКП(б).
П. Ершоў — Аб пракурору Лямака і пахлпшыхах.
П. Н. Валодзька — Партыйна-комсаюнальска група калгаса.
Ф. М. Расіон — Парушэнне статут ВКП(б).

УЗНЯЦЬ РОЛЮ МАЙСТРА НА ВЫТВОРЧАСЦІ

Ш. Н. Лазовік — Прапаковы старога майстра.
А. С. Стасевіч — Сталь гаспадаром на вытворчым участку.

АРТЫКУЛЫ:

Майр Г. Т. Захараў — Палтаўскі бой.
А. Далін — Да пытання аб скарасным будаўніцтве.
П. Турокі — Сухшывіці і яго таварышы.
В. Астроўскі — Больш увагі рабнікам калгасным школам.
З. Ларысаў — А мылі усё яшчэ рамантуюць.

Абласная нарада пералавікоў сельскай гаспадаркі

Агульны сход Акадэміі навуз БССР.
ЗА РУБЯЖОМ:
Трыбога ва Францыі.
Раённы камітэт народнага фронту і профарганізацыі Іспаніі.
На франтах у Іспаніі.
Ваенныя дзеянні ў Кітаі.
Падрыхтоўка фашысцкіх краін да вайны.
Сутычкі на польска-чэхаславацкай граніцы.
Гаспадаранне германскіх фашыстаў у чэхаславацкіх школах.

ЗАЎТРА ПАЧЫНАЕЦЦА ЎСЕСАЮЗНЫ ПЕРАПІС НАСЕЛЬНІЦТВА

„Усесаюзны перапіс насельніцтва павінен быць праведзен арганізавана, без адзінага пропуску, без памылак...“

УЗОРНА ПРАВІДЗЕМ ПЕРАПІС НАСЕЛЬНІЦТВА

Заўтра — першы дзень усесаюзнага перапісу насельніцтва. Тысячы шчытчыкаў прыступяць да запавнення перапісных лістоў на грамадзян нашай краіны. Залача залачаюцца ў тым, каб пры перапісе не прапусціць ніводнага чалавека, каб на ўсе пытанні перапіснага ліста атрымаць правільныя і дакладныя адказы.

Ік відомы, шчытчыкаў прыурочваецца да 12 гадзін ночы з 16 на 17 студзеня. Гэта, відомы, не азначае, што шчытчыкі прыдуць у гэты час у дамы для правядзення перапісу. Сам перапіс па ўсёй краіне пачнецца з 8 гадзін раніцы 17 студзеня. Грамадзяне павіны дакладна памятаць, хто ў іх пражывае ночы з 16 на 17 студзеня і паведаміць аб гэтым шчытчыку, калі-б ён ні прышоў; у герадах — у першы дзень з 17 па 28 студзеня, у вёсках — з 17 па 26 студзеня.

Згодна паставоны ўрада перапісу падлягае наяўнае і пастаяннае насельніцтва, часова пражываючыя і часова адсутнічаючыя.

Учот пастаяннага і наяўнага насельніцтва неабходны для атрымання сапраўдны дакладных даных і папярэджання малейшых пропускаў. Такі парадок перапісу не прывядзе да дзвінога учоту, бо вожны з часова адсутнічаючыя і часова пражываючыя ў катэгорыі наяўнага і пастаяннага насельніцтва падлягае толькі адзін раз. Восты-ж аб наяўным і пастаянным насельніцтве маюць вялікае народна-гаспадарчае значэнне.

Перапісаным, як часова пражываючыя, і перапісаным у пазых дадзеныя аднаведныя даведкі для таго, каб яго не перапісалі ў другі раз на новым месцы, куды ён прыдзе. Калі ў грамадзяніна такой даведкі не ажадыцца, шчытчыкі запавяняюць кантрольны бланк, які пасля перапісу будзе правярална па месцу маржмегага пражывання і перапісу. Вось чым і даведка, і кантрольны бланк з'яўляюцца важнейшымі і дакументамі, якія забяспечваюць дакладнасць учоту.

У паставоны СНК СССР аб правядзенні перапісу ўказана, што асобны, які ўхіляюцца ад дачы востак шчытчыкам, або даюць заведана няправільныя весткі, прыгаворваюцца да суворай адказнасці. Паводле гэтай-жа паставоны прыгаворваюцца да судовай адказнасці і тая работнікі перапісу, якія нарушлі ўстаўленны інструкцыйны парадок або разгавіляць весткі, дадны асобным грамадзянам пры перапісе.

Дакладнае выкананне інструкцый, заведанай урадам, — важнейшы ўмова паспяховага правядзення перапісу насельніцтва. Неабходна дабіцца, каб усё шчытчыкі, як адліч, вынілі заўтра на свае участкі для правядзення гэтай часовай работы. Доўг партыйных і саветскіх арганізацый, уоіх грамадзян нашай краіны — дапамагчы работнікам перапісу правесці ўсесаюзны перапіс насельніцтва ўзорна, так, як гэтага патрабуюць партыя і ўрад.

Дакладнае выкананне інструкцый, заведанай урадам, — важнейшы ўмова паспяховага правядзення перапісу насельніцтва. Неабходна дабіцца, каб усё шчытчыкі, як адліч, вынілі заўтра на свае участкі для правядзення гэтай часовай работы. Доўг партыйных і саветскіх арганізацый, уоіх грамадзян нашай краіны — дапамагчы работнікам перапісу правесці ўсесаюзны перапіс насельніцтва ўзорна, так, як гэтага патрабуюць партыя і ўрад.

Дакладнае выкананне інструкцый, заведанай урадам, — важнейшы ўмова паспяховага правядзення перапісу насельніцтва. Неабходна дабіцца, каб усё шчытчыкі, як адліч, вынілі заўтра на свае участкі для правядзення гэтай часовай работы. Доўг партыйных і саветскіх арганізацый, уоіх грамадзян нашай краіны — дапамагчы работнікам перапісу правесці ўсесаюзны перапіс насельніцтва ўзорна, так, як гэтага патрабуюць партыя і ўрад.

Дакладнае выкананне інструкцый, заведанай урадам, — важнейшы ўмова паспяховага правядзення перапісу насельніцтва. Неабходна дабіцца, каб усё шчытчыкі, як адліч, вынілі заўтра на свае участкі для правядзення гэтай часовай работы. Доўг партыйных і саветскіх арганізацый, уоіх грамадзян нашай краіны — дапамагчы работнікам перапісу правесці ўсесаюзны перапіс насельніцтва ўзорна, так, як гэтага патрабуюць партыя і ўрад.

ПРАВІДЗЕМ ПЕРАПІС НА ВЫДАТНА

З рашэння і горадско я выконваю абавязкаў шчытчыка па перапісе насельніцтва, добра ўведзеныя, што рабю вялікую дзяржаўную справу.

Каштоўны вопыт масовай работы сярод насельніцтва я атрымаў у часе падрыхтоўкі да выбараў у Вярхоўны Совет БССР, калі я правяла ў якасці агітатара на выбарчым участку. Зараз гэты вопыт я скарыстоўваю, працуючы па перапісе насельніцтва.

У Палацку, як і ў іншых гарадах і раёнах рэспублікі, праходзіць пачатковы абход дамоў. Добрая паставона месца-растлумачальнай работы рамае па-апах справы. Кіруючыся гэтым, я абыходзячы свой участак, побач з удзікладаннем правільнасці зробленых папярэдніх запісаў у шчытчыкаў (колькасць дамоў і т. д.), тасеама праводжу растлумачальную работу. Я знаёмлю насельніцтва свайго шчытчыкага участка з пытанні перапіснага ліста, залачам і азначэннем перапісу. З 39 дамоў майго участка я ўжо наведла жыхароў 20 дамоў.

Усюды жыхары мяне ветліва сустракаюць. Іншы раз гутарка прадаўжаецца мінут 30—40. Я не ўжою да таго часу, пакуль не перажанаю, што людзі, з якімі я вяду гутарку, добра разумеюць свае заданы.

Нам інструктарскі ўчастак № 7 заключыў саагавор з інструктарскім участкам № 5 на лепшае правядзенне перапісу. Я асабіста сааборна з шчытчыкам тав. Росінай. Мы ўзялі абавязальства прасесці падрыхтоўчую работу і самы перапіс на выдатна.

В. І. АКАЛОВІЧ, шчытчык 7 інструктарскага ўчастку перапіснага аддзела № 1, г. Палацк.

У другім перапісным аддзеле г. Гомеля для найлепшай арганізацыі перапісу насельніцтва праведзена нарада інструктар-папярэдніх. На ўдзеле ўдзельнічалі начальнік перапіснага аддзела В. А. Альпировіч, Ц. І. Шумілін, І. Д. Росіноў, Ф. Ф. Шышка (Фотарысма ВЕЛТА).

НЕКАТОРЫЯ УРОКІ ПАПЯРЭДНЯГА АБХОДА

Велізарная армія шчытчыкаў у 10.110 чалавек арганізавана па ўсёй рэспубліцы вышпа ў пачатковы абход памяшканняў. Матэрыялы з месц сведчаць аб выключным уздыме, з якім насельніцтва нашай краіны рыхтуецца да перапісу. Велікае сустрэчаючы шчытчыкаў і атрымліваючы ад іх грунтоўнае растлумачэнне аб перапісе і тэхніцы яго правядзення, насельніцтва актыўна дапамагае перапісным работнікам у выкананні іх абавязкаў. Гэта яшчэ раз з усёй пераконацясцю падкрэслівае, што перапіс насельніцтва краіны спынаганна — сапраўдны ўсесаюзнага справы.

Аднак, неабходна ўказаць на некаторыя асобныя факты, якія наглядзіліся ў асобных месцах у час папярэдняга абходу, каб напярэдні іх паўтарэнне ў часе самаго перапісу. Так, напрыклад, у Менску ў першым перапісным аддзеле 9 шчытчыкаў (слухачоў Менскага педучылішча) зусім не вышлі на работу, іх прышпало змяніць шчытчыкамі з рэзерва. Усёго па БССР не вышпа ў папярэдні абход 23 чалавекі. У Хойніцкім раёне шчытчык Кот Міхаіл, асважыў дома, спрабаваў зрабіць адвадзены запіс ў сваёй запіснай кніжцы без папярэдняга абхода.

Асабліва непрыемным з'яўляецца тое, што некаторыя шчытчыкі ў Менску, Мадзеве і іншых гарадах і раёнах прадаўлі неабавязальна паспешнасць, праводзячы папярэдні абход у 1—2 дні замест устанавленых 5 дзён. Такая паспешнасць апрача шкоды нічога не дае. Урокі перапісу насельніцтва 1937 года, калі ворагі народа не толькі заахвочвалі гонку, але і арыентавалі там-сям на дэтрывінава-скачэнне перапісу, імкнуўшы тым самым сараць яго, — павіны быць улічаны кожным удзельнікам перапісу насельніцтва. Паспешлівасць у гэтай важнейшай дзяржаўнай справе можа прывесці да прапуску насельніцтва, што не мае права дапусціць ні адзін шчытчык.

Паступаюць асобныя сігналы, што правядзенню папярэдняга абхода там

МАЯ РАБОТА НА ИНСТРУКТАРСКИМ УЧАСТКУ

Я працую інструктар-кантралёрам па перапісе насельніцтва. Атрымаўшы ўчастак, я ў першую чаргу ўдакладніў граўніцы яго з сумесным участкам, зайшоў у кожны дом, правярнуў лік жыхароў, прадаў гутаркі з людзьмі, якія правяваюць у даных дамах, аб правядзенні перапісе насельніцтва і запавненні перапіснага ліста. Жыхары велікі ветліва сустракалі мяне залачам рад пытанняў аб перапісе. Папярэдні абход мяне многа чаго даў.

Апрача ўдакладнення граўніцы з сумесным участкам, я выявіў рад дамоў, у якіх не ўнесены гораветам у спісы домаўладанняў, і дамоў, якія былі ўнесены ў спісы, але якіх на маім участку фактычна не было. На маім участку працую 7 шчытчыкаў. Яны заключылі паміж сабой саагавор на ўзорнае правядзенне перапісу і выклікалі на сааборніцтва шчытчыкаў 5 інструк-

САМАЛЁТ АГІТЭСКАДРЫЛЛІ ІМЕНИ ГОРНАГА У ГОМЕЛІ

ГОМЕЛЬ. (Па тэлефону). Самалёт агітэскадрыллі імя Максіма Горкага, які робіць агітацыйны аблёт БССР па перапісе насельніцтва, 12 студзеня выляцеў у Любань. У Старых Дарогах сінчулі вышпел, у які ўкладзен выклік на сааборніцтва працоўных Любані па працоўных Старадарожскага раёна па выдатнае правядзенне ўсесаюзнага перапісу насельніцтва. У Нароўні зрабілі пасяду. 8 калгаснікаў і калгаснікаў правялі гутарку аб азначэнні перапісу і правільна запавненні перапіснага ліста.

У м. Камарына правялі агульнарабінны сход работнікаў перапісу. Працоўныя Камарына зьярнуліся з залікам да насельніцтва перапісваю, правесці перапіс па-большэйку.

Раблі пасядзі ў цэнтры Кружскага сельсаведа, на хутары Кулажыні, у Радніцкім сельсавеце, Камарынскага раёна. Усюды прыводзілі сходы, гутаркі аб перапісе. На хутары Кулажыні з гутаркі з сабраўшымі сянаілава, што сярод іх не праводзілася ніякай агітацыйна-масавай работы. Яны нават не ведалі аб лі перапісу.

15 студзеня былі ў Добрушы. Прадгтаючы над Лоевым і Церахоўскай, асважылі лістоўкі, прысвечаныя перапісу.

Ветарам прыляцелі ў Гомель. С. Г. МУРАУЕУ, П. Г. КУЛАХЦІН, вліпан самалёта.

3 ГАРАДОУ І РАЕНАУ БССР

ПОЛАЦК. (Нар. «Звязда»). 13 студзеня ў памяшканні гарадскога тэатра адбыўся сход партыйнага, профсаюнага, комсаюналага і саветага актыва горада, прысвечаны пытанню перапісу насельніцтва. Выступыўшы таварышы падводзілі вынікі праведзенай папярэдняй работы і абавязаліся забяспечыць узорнае правядзенне перапісу. Перапісныя кадры ўзялі на сваё абавязальства з чэсцю апраўдаць высокую давер'е, аказанна ім партыяй і ўрадам і правесці перапіс па выдатна.

ТАЛАЧЫН. Перапісныя работнікі другога перапіснага аддзела з паспехам завяртаюць папярэдні абход памяшканняў сваіх участкаў. Насельніцтва сустракае шчытчыкаў з вялікай радасцю і гаспаднасцю. Абавязанае не прапусціць ні аднаго чалавека пры перапісе і не дапусціць ні аднаго няправільнага адказу на пытанні перапіснага ліста.

БУЕВІЧ, АРЖАНОВІЧ. (трэці інструктарскі ўчастак 2-га перапіснага аддзела).

ВІЦЕБСК. З вялікім уздымам сустракаюць працоўныя Віцебскага раёна шчытчыкаў, якія праходзіць папярэдні абход. У Елагініцкім, Міхалеўскім, Стараўскім і інш. сельсаведах праводзіцца вялікая агітацыйна-масавая работа. Значна слабея паставуна работа ў Нікалаўскім і Рудакіўскім сельсаведах.

А. ГОЛЬНИКАУ.

На мяне ўскладзена ганаровы абавязак — правесці перапіс насельніцтва на адным з участкаў Круціцкага сельсаведа Менскага раёна. Я правёў ужо тры дакладны срод насельніцтва аб значэнні перапісу. Гэту работу не асцяжы.

Абавязанае на сваім шчытчыцкім участку правесці перапіс узорна, не прапусціць ні аднаго чалавека і не зрабіць ні аднаго памылі пры запавненні перапісных лістоў.

Шчытчык М. БАЛАШЭВІЧ.

ПАПЯРЭДНЯГА

У артыкуле тав. Ем. Яраслаўскага, надрукаваным у «Звяздзе» 14 студзеня г. г., пры пераглядзе дапушчанае скажэнне слова. Трэці абзац ў рашэння трэба чытаць:

«Пакроўскі, лічыць сабе марксістам, абараняў у сваіх работах ідэалогічныя тэорыі. Так, у пытанні аб пахлданні феадалізма ён падтрымаў ідэалогію тэорыю прафесара Паўлава-Сільванскага. Напераконт вучэнню Маркса і Энгельса, інапераконт вучэнню Леніна аб змяне грамадзянска-эканамічных фармацый, Пакроўскі бацьку асновіную сілу, ствараючы ў Маскоўскаму самаладраўчому прыгоніцкую дзяржаву, не ў класе феадалізму зомеўтадальніку, а ў гаспадарым капіталізме. Ён паўтараў, што ў манамахай шатры на рускай зямлі за-даў гадзінаў капіталіст».

А. ШЫНО, Інструктар кантралёра 4 участка 2 перапіснага аддзела г. Бабруйска.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ

АБ ПРАКУРОРУ ЛАМАКА І ПАКЛЁННИКАХ

ЯК Я ПРАЦУЮ НАД ВЫВУЧЭННЕМ ГІСТОРЫІ ВКП(б)

Камандзір Чырвонай Арміі павінен выхоўваць чырвонаармейцаў у камуністычным духу, выхоўваць з іх палкі патрыятычнай і сацыялістычнай радзімы. Пасляхова спраўна з гэтай задачай можна толькі тады, калі авалодаем марксісцка-ленінскай тэорыяй. Таму аўсім асабліва важнае значэнне мае пачатковы курс гісторыі ВКП(б) і вывучэнне гісторычнай паставы аб перабудове партыйнай прапаганды.

Раскажу аб тым, як я працую над вывучэннем гісторыі ВКП(б). Уважліва прачытаў усе «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», я прышоў да вываду, што гэты курс трэба вывучаць аб'ёмна, сур'ёзна і ўдумліва. Пасля прыступіў да глыбокага вывучэння першага раздзела — барацьба за стварэнне сацыял-дэмакратычнай рэвалюцыйнай партыі ў Расіі. Я раней быў знаём з такімі тэорыямі Леніна як «Развіццё капіталізма ў Расіі». Што такое «спрыяцелі народа» і як яны ваяцкую супроць сацыял-дэмакратыі.

Пры паўторным вывучэнні работ Леніна многія пытанні стаў разумець значна глыбей, яней. Кожнае паследуючае чытанне класікаў марксізма-ленінізма адкрывае новыя гарызонты, дапамагае ўзброіцца ведамі счмадаскага развіцця, узброіцца тэорыяй марксізма-ленінізма.

Пры вывучэнні I-га раздзела гісторыі ВКП(б) паўтараю прачытаў кнігу Леніна «Што такое «спрыяцелі народа» і як яны ваяцкую супроць сацыял-дэмакратыі». Тэорыя Пятанавы «Няшчэ разнагалосілі», «Да пытання аб рэалізацыі маніфэстнага погляду на гісторыю», «Аб ролі асобы ў гісторыі». Апрача таго прачытаў кваліфікаваную лекцыю на першым раздзеле «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

У сваёй уласнай бібліятэцы маю поўны збор твораў Леніна і асобныя работы Маркса, Энгельса і Сталіна. Усё гэта дапамагае самастойнай рабоце над кнігай. Пры вывучэнні гісторыі

ВКП(б) карыстаюся публікуемымі ў газетах кансультацыямі. Усе тэарэтычныя артыкулы, якія змешчаны ў «Правдзе», «Красной звезде», рэгулярна чытаю, выразаю Іх у спецыяльна заведзены альбом.

Вывучаючы гісторыю ВКП(б), не папускаю спешкі і павярхоўнасці, не пакідаю ні аднаго нявыясненага пытання. Напрыклад, у падручніку працягваю наступнае месца: «Парскі ўрад, аслаблены ваянным паражэннем у часе Крымскай кампаніі і запалоханы сялянскімі «бунтамі» супроць памешчыкаў, аказаўся вымушаным адмовіцца ў 1861 годзе прыгоннае права». У мяне паявілася жаданне больш глыбей даведацца аб Крымскай кампаніі і прыгонным праве. Я прачытаў «Кароткі курс гісторыі СССР» і артыкулы прафесара т. Шастакова, апублікаваныя ў журнале «Проглаядист і агітатор РККА», дзе атрымаў поўныя адказы на неразумеыя пытанні.

Важліваю дапамогу ў іспытывальнай рабоце аказваюць нам лекцыі і кансультацыі, якія арганізоўваюцца Домам Чырвонай Арміі. Гэтыя лекцыі акуратна наведваю. Праслухаў ужо лекцыі на тэмы «Аб волі асобы ў гісторыі», «Аб камуністычным маніфэсце» «Развіццё капіталізма ў Расіі» і іншыя.

Важліваю дапамогай у самастойным вывучэнні гісторыі ВКП(б) з'яўляюцца таксама чытанне мастацкай літаратуры. За кароткі тэрмін прачытаў наступныя творы мастацкай літаратуры: Пуніна «Капітанская дошка», Некрава «Железная дорога» і «Кому на Руси жить хорошо».

Такі метад вывучэння гісторыі партыі дае мне вялікі тэарэтычны рост, аблягчае вырашэнне практычных пытанняў.

Самастойнае вывучэнне гісторыі партыі стала маёй штодзённай патрэбнасцю.

Н. ЯСЮЧЭНА

На магілёўскай школьнай фабрыцы імені К. Каласіна ў дапамогу вывучэнню гісторыі партыі праводзіцца кансультацыя. На здымку: прапагандыст фабрыкі Е. С. Бурдасев (першы злева) дае кансультацыю на тэму «Што такое асабы марксізма». Фота Розыма (фотакроніка ВЕЛТА).

ПАРУШАЮЦЬ СТАТУТ ВКП(б)

Пры калгасе «Чырвоны араты», Камарынскага раёна, ёсць перычны партарганізацыя, якая складаецца з 7 членаў і 6 кандыдатаў партыі. У гэтым годзе партарганізацыя лічыцца калгаснай. На мой погляд гэта не зусім верна і супярэчыць статусу ВКП(б). У воль чаму большасць камуністаў што знаходзіцца на ўроце ў партарганізацыі, з'яўляюцца прымаваным.

У калгасе працую толькі адзін а партарг, а партарганізацыя ўключае ў сабе камуністаў двух сельсаведаў саўгаса і. Малагава. Ад такой пабудовы партарганізацыі карысць вельмі малая. Яе толькі фармальна лічыць калгаснай. Асабта я, як партарг, басісныя ажыццяўляць кантроль за работай кожнага камуніста.

Як жа размярвоўваюцца партыйныя сілы, якія аб'ядноўвае партарганізацыя? У саўгасе імені Малагава працуюць два члены партыі і тры кандыдаты, у Чыкалавіцкім сельсаведе — тры члены і два кандыдаты. Для карысці справы, на мой погляд, трэба зрабіць такую арганізацыю перабудову. У саўгасе і. Малагава неабходна стварыць самастойную кандыдацкую групу, а ў Чыкалавіцкім сельсаведе — перычную партарганізацыю. У нашым калгасе дае працу адзін камуніст і 20 камсамольцаў, можна стварыць партыйна-комсамольскую групу. Райком партыі павінен пераглядзець арганізацыйную структуру нашай калгаснай партарганізацыі.

Ф. М. РАСІОН,

партарг калгаса «Чырвоны араты», Камарынскага раёна.

У МЕНСКІМ ГАРКОМЕ КП(б)Б

Бюро Менскага гаркома КП(б)Б зацвердзіла лектарскую групу ў колькасці 10 чалавек, з якіх тры прафесара і тры дацэнты. Зацверджана тэма ўрока і план лекцый на студзень—люты. Для партыйнага актыва будзе працягвацца 5 лекцый па філасофіі і асобных творах Леніна, у тым ліку лекцыя на тэму — «Марксізм-ленінізм аб сацыя-

ЛЕКТАРСКАЯ ГРУПА МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

Бюро Менскага абкома КП(б)Б зацвердзіла лектарскую групу ў колькасці 14 нештатных лектараў і 4 штатных. Усе лектары маюць вышэйшую адукацыю і практычны вопыт прапагандыскай работы. Большасць з іх з'яўляюцца вышэйшымі спецыялістамі ўстаноў Менска.

За апошнія паўтара года лектары прачыталі ў 22 сельскіх раёнах вобласці 84 лекцыі на першым раздзеле «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», па асобных творах Леніна і Сталіна і на міжнародных тэмах.

10 студзеня бюро абкома зацвердзіла план работ лектарскай групы на студзень—люты 1939 года. На гэтым плане намячана прачытаць у сельскіх раёнах вобласці 93 лекцыі. З іх — 74 лекцыі па гісторыі ВКП(б), 11 — па філасофіі і 8 — на міжнароднае становішча.

14 студзеня Меўскі абком склаў першы абласны праграма, на які выключаны асабныя партарганізацыі, штатныя прапагандысты і асабны аддзелы партарганізацыі і агітаторы райкома КП(б)Б вобласці. На працягу двух дзён прапагандысты праслухоўвалі лекцыі аб ідэалагічных асновах большасці на творах Леніна. Што такое «спрыяцелі народа» і як яны ваяцкую супроць сацыял-дэмакратыі, «Што рабіць?» і лекцыя на тэму: «Марксісцкае вывучэнне аб марксісцкім раэуміні гісторыі».

Праслухоўваю тэсам інструкцыйны даклад — «16 год Леніна па лідэрствам шляху пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна». Прапагандысты атрымоўваюць кансультацыю аб арганізацыі заняткаў у гуртках на першым раздзеле «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Дзіцячая праца. Для нізавога і сярэдняга звяна будзе працягвацца пільны курс на першым і другім раздзеле «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Для чыткі лекцыі замоўваюцца з Дому партэскага і Партыйнага курсу, клубуў металістаў, чыгуначнікаў, работнікаў НКВД, Дом настаўніка і Дом тэхніка.

Качагара — патомства на рабочага тав. І. Ламака. Члена партыі з 1928 года, актыўнага грамадскага работніка, у 1933 годзе вылучылі пракурорам па Лельчыцкаму раёну.

У кіраўніцтве Лельчыцкага раёна тэды сядзелі заўзятыя ворагі народа. Яны праводзілі школьніцкую работу, накіраваную на зрыў калгаснага будаўніцтва. Самымі варварскімі метадамі ворагі забіралі маймацы у калгаснікаў і аднаасобнікаў, выключалі гэтым самым незадаволенне працоўных. За адзін толькі 1936 год тав. Ламака вынес 350 працэстаў аб няправільных рашэннях раённых арганізацый і сельсаветаў.

У 1935 годзе тав. Ламака ўскрывае агітывішную справу з'яваў пад сцягам імені Млашэвіцкага сельсавета. Гэтыя факты раённым кіраўнікам заігнароўвалі. Раённым райкома пракурору Ламака прапанавана не аддаваць пал суд вінаватых у з'яваў над сялянамі. Тав. Ламака піша у вышэйшыя органы аб няправільным рашэнні райкома. Але ворагі які сядзелі ў той час у кіруючых рэспубліканскіх органах, пасылаюць у раён «аб'ятыўнага пракурора» і прапануюць яму «схіхамірыць» Ламаку.

Прыехаўшы ў раён, «пракурор» адбірае ад тав. Ламака справу аб з'яваў над сялянамі, адхіляе яго ад выступлення на судзе і справы спыняецца. А тав. Ламаку, у партыйным парадку, працягваюцца абвінавачанне «у няўмысленнасці з раённым кіраўнікам».

Бачачы, што тав. Ламака выкрывае варожыя справы раённых работнікаў, вораг, які ўзначальваў тэды пракурораў рэспублікі, скарыстаўшы кіраўніцтва ў раёне (апачынак), яго адлучаюць у раёне (апачынак) пасылае пракурорам Лельчыцкага раёна Гавяліна якому даручае «выліць тав. Ламака». Гавяліна неўзабаве піша «скарына» аб «контррэвалюцыйнай» дзейнасці пракурора Ламака. На пал ставе гэтай дэклірай пракурораў даручае гатаваць самому Гавяліну і сцягам Каломына расследваць факты. Гавялін і Каломына «расследуюць». Яны стварылі справу (імяна стварылі) і адлюшэ Ламаку пад суд.

Гэты «блоснішчэі закон», для тав. Ламака «блоснішчэі», стварыць сёбе кар'еру, скарыстаўшы ўсялякія паклічнікі матэрыялы, выключалі да сёбе людзей, нават тых, якія калісьці прыпалкавалі пракурорам Ламака да адвадзання, дапытваю іх, палтасоўваю артыкулы прапэсальнага кожнага і ліст за лістам, пункт за пунктам складваю справу за № 152 КС-38 і цуркаюць яе ў «празводства». «Мавр арабіў сваю справу».

Тав. Ламака быў вызвалены 8-м пад варты. Ён нават атрымаў адпосіну пракурораў рэспублікі ад 21 мая 1938 г. аб тым, што справа з-за адсутнасці саставу абвінавачання спыняецца. Але паклічнікі, кар'ерысты Гавялін і Каломына не спыняюцца. Яны зноў стварылі справу з тых-жа фактаў, і тав. Ламака ў другі раз арыштоўваецца.

«Факты» абвінавачання працягваюцца давадала. Яны адліз за адным лопцю, як мыльны пузыр. Клубок хітрасплечаных рэкамэндацый Гавяліна і Каломына беспэдагэгаўна абвінавачваю размаўвацца, і тав. Ламака канчаткова раабітваецца.

А што-ж з паклічнікамі, якія на працягу года з'яваўся над часым чалавекам? Нічога. Яны пакуль асталіся непакаранымі.

П. ЕРШОУ,

на Аршанскай раённай канферэнцыі ЛКСМБ ОРША, 14 студзеня. На IV раённай канферэнцыі комсомала прысутнічае 200 дэлегатаў. На адлоту сакратара райкома комсомала тав. Мехельсэва выказалі 38 чалавек.

Выступваючы дэлегаты крытыкавалі бязупынае адлот сакратара, які не прыслухоўваўся да сігналаў комсомольцаў. Другі час у комсомольскай арганізацыі чыгуначнага вузла ардувальны ворагі. Аб іх школьнай дзейнасці сядавыя комсомольцы сігналавалі райкому. Аднак на гэта свечасова не разгадалі.

Тр. Дзімідаў, Леонаў, Тамакін і іншыя гаварылі аб неадвальным кіраўніцтве райкома прапагандыскай работай. Для комсомольцаў, нават на такіх бунных прадромежах, як Ільінамакіна і Асіноў, не праводзіцца лекцыі, не арганізавана кансультацыя. Аршанскі райком комсомала неадпаведна мала аддаваў увагу калгасным арганізацыям, работе з калгасным моладзю. З наўліных у раёне 215 калгасоў комсомольскай арганізацыі ёсць толькі ў 91 калгасе. У раёне арганізаваны на працягу многіх месяцаў няма комсоргу.

Комсомольцы зусім правільна напалі райком, што ён не ведае, чым живе калгасная моладзь.

Дзе армія заходзіцца для ратунка? Але япер ініцыятыва ўжо была ў руках рускіх войск. Акрылоныя пер-

Праглядаючы гэту справу, дзеўу даецца, да якой нахабнасці даходзіць паклічнікі, кар'ерысты.

«Ламака з'яваў на машыне разам з сакратаром РК КП(б)Б у вёску Дуброўка, арыштаваў двух грамадзян і адправіў у Лельчыцы» — так у абвінавачанні заклочаны.

Правільна, былі арыштаваны два чалавекі, але за што? Яны зносне сабавалі хлебапастаўкі, распускілі сярод калгаснага сялянства рэзныя агітывішныя чуткі. Гэтыя людзі былі асуджаны, як кулацкія падпалы. Рашэнне суда было зацверджана акруговым судом і касавішчай калегіяй Вярхоўнага суда БССР.

Паўстае пытанне — дык што-ж тут зачлінацца?

Далей тав. Ламаку прыпавяшча, што бышчам-бы ён наўмысла спыняў справы, меў сувязь з ворагамі народа і рад іншых, палобных адлін на другі, фактаў, выдуманых з мэтай ва што б там ні стала скампраметаваць яго.

Прыехаўшага пасля лячэння тав. Ламаку выключалі на бюро райкома, выключалі з партыі і на другі дзень, па загаду Гавяліна, арыштоўвалі, садзілі на грузавую машыну і возілі па Лельчыцах: вое, моў, глядзіце, арыштавалі пракурора.

Паклічнікі, кар'ерысты зрабілі справу Тры месяцы і 19 дзён знаходзіўся тав. Ламака пад арыштам.

Быў назначан суд з 40 выключаных сядзелу на суд 7 чалавек зусім адмоўлі ад сваіх паказанняў, якія яны давалі на следстве, 32 наогул не ведалі; для чаго іх выключалі і нічога суду не маглі паказаць супроць тав. Ламака.

Тав. Ламака быў вызвалены 8-м пад варты. Ён нават атрымаў адпосіну пракурораў рэспублікі ад 21 мая 1938 г. аб тым, што справа з-за адсутнасці саставу абвінавачання спыняецца. Але паклічнікі, кар'ерысты Гавялін і Каломына не спыняюцца. Яны зноў стварылі справу з тых-жа фактаў, і тав. Ламака ў другі раз арыштоўваецца.

«Факты» абвінавачання працягваюцца давадала. Яны адліз за адным лопцю, як мыльны пузыр. Клубок хітрасплечаных рэкамэндацый Гавяліна і Каломына беспэдагэгаўна абвінавачваю размаўвацца, і тав. Ламака канчаткова раабітваецца.

А што-ж з паклічнікамі, якія на працягу года з'яваўся над часым чалавекам? Нічога. Яны пакуль асталіся непакаранымі.

П. ЕРШОУ,

НА АРШАНСКАЙ РАЁННАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ ЛКСМБ

ОРША, 14 студзеня. На IV раённай канферэнцыі комсомала прысутнічае 200 дэлегатаў. На адлоту сакратара райкома комсомала тав. Мехельсэва выказалі 38 чалавек.

Выступваючы дэлегаты крытыкавалі бязупынае адлот сакратара, які не прыслухоўваўся да сігналаў комсомольцаў. Другі час у комсомольскай арганізацыі чыгуначнага вузла ардувальны ворагі. Аб іх школьнай дзейнасці сядавыя комсомольцы сігналавалі райкому. Аднак на гэта свечасова не разгадалі.

Тр. Дзімідаў, Леонаў, Тамакін і іншыя гаварылі аб неадвальным кіраўніцтве райкома прапагандыскай работай. Для комсомольцаў, нават на такіх бунных прадромежах, як Ільінамакіна і Асіноў, не праводзіцца лекцыі, не арганізавана кансультацыя.

Аршанскі райком комсомала неадпаведна мала аддаваў увагу калгасным арганізацыям, работе з калгасным моладзю. З наўліных у раёне 215 калгасоў комсомольскай арганізацыі ёсць толькі ў 91 калгасе. У раёне арганізаваны на працягу многіх месяцаў няма комсоргу.

Комсомольцы зусім правільна напалі райком, што ён не ведае, чым живе калгасная моладзь.

Дзе армія заходзіцца для ратунка? Але япер ініцыятыва ўжо была ў руках рускіх войск. Акрылоныя пер-

непрыніцкі, якой класно вы даказалі не раз сваім перамогамі. Аб Петру ведаешце, што яму жыццё не ларга: жыл-б толькі Расія ва славе і бласлаўленасці для дабрабыту намага» (Міхневіч, «Гісторыя ваявоного искусства», стар. 327, вкл. 1895 г.).

Досвіткам шведы перайшлі ў наступленне на рускія рэдуцы. Наперэдзю аухалі 4 калоны пяхоты, а за імі 6 калон конніцы. Кара ХІІ, булчы на-пераліны ранен казакамі, рухаўся ў каласы да войскамі.

Петр І, даведаўшыся аб руху праціўніка, перасунуў конніцу правага крыла да рэдуцы, палманавалі ўсе сваю пяхоту. Сам жа знаходзіўся ўвесь час з войскамі, гутарыў з салдатамі і афіцэрамі, натхняючы іх перал босм.

Праціўнік аблізіўся да разамічэння рускіх і перайшоў у атаку на пералачы рэдуцы. У гэты час на палому пяхоте рушылася руская конніца, разліваючыя нанесці паражэнне праціўніку перал рэдуцам. Супроць яе Карл кінуў сваю «праслаўленую» конніцу. Завязаліся гарачы кавальскія боі, які скончыўся паражэннем шведскай конніцы і яе ўцягненнем за сваю пяхоту. У руці рускіх дасталося 12 сцягаў і штандартаў. Не гледзячы на гэта, шведская пяхота працягвала наступленне на рэдуцы і ёй удалося іх нахваліць. Але ў час гэтага наступлення сілы шведоў палаяліся на іх свае часткі. Аля з іх палыла пад флангамы агонь рускай артылерыі, растамчаныя ва Уманаваным лагерах, і нанесці вялікія страты, у янарадку ўлішала; другая-ж руская конніца была прынічана да багота і амаль «бысна знішчана».

У 9 гадзін Петр І пабудоваў сваю пяхоту ў дзве лініі з коніцай на палачах і сам перайшоў у наступленне на шведоў. Кара ХІІ, бачачы наступленне рускіх, загадаў сваёй арміі рушыцца наустрач. Для паліяння дубо сваіх войск ён загадаў весці сцяг у каласы на правым фланзе баянога прадуку.

Дзе армія заходзіцца для ратунка? Але япер ініцыятыва ўжо была ў руках рускіх войск. Акрылоныя пер-

ПАЛТАЎСКІ БОЙ

У чэрвені 1709 года адбыўся вядомы ў гісторыі палтаўскі бой. У ім руская армія пад кіраўніцтвам Петра І нагалаву разграміла шведскую армію, адну з лепшых армій Еўропы таго часу, на чале якой стаяў тытанавы палкаводаец кароль Карл XII.

К 1700 годзе Петр стварыў Паўночны саюз супроць Швецыі, у які ўваходзілі Расія, Данія, Польшча і Саксонія. Сіламі гэтага саюза ён разлічыў разбіць шведоў і аддаць раней захаванае ім Узбярэжжа Балтыкі і забяспечыць сабе свабодны выхад у Балтыйскае мора, праз якое даяжалі вялізныя выгоды гандлёвыя шляхі ў Заходнюю Еўропу. Тым больш, што гэтыя шляхі былі жыццёва неабходны для Расіі з яе растучай гаспадарчай. Пяцкая барацьба Расіі з Швецыяй прыцягнула дзвццаць год. Пачатак яе быў няўдалым для Расіі. Кара ХІІ змог разбіць саюзнікаў па частках. Спачатку ён напад на Данію, прымуціў яе капітуляваць і адмовіцца, ад асаба з Расіяй. Затым ён накіраваў свае сілы супроць Расіі.

У лістападзе рускія асазілі крэпасць Нарву. У ася пад Нарву 8-тысячная армія шведоў разбіла 34-тысячную армію рускіх і прымуціла не адыйці з р Лугу. Увоены гэтым поспехам Кара пераваж свае намаганні на барацьбу з Польшчай і Саксоніяй пакінуўшы супроць рускіх толькі азначаныя сілы. Петр І правільна ўлучыўшы ўрок Нарвы заявіў: «Шведы могуць нас раз другі раз біць, але ў іх жа мы навуучымся перамагаць іх».

Пасля цяжкага паражэння ён не падух, а наадварот развіў кірунку дзейнасці па разраўняванню арміі, яе узброенні і падрыхтоўцы да ратунка бою з ворагам. На працягу кароткага часу Петр сабраў новую армію ўзброеную новымі зброямі. Не гледзячы на яму цё палоб ён загадаў зніць з царквы званы і пераліць іх на гарматы. У выніку руская армія не толькі бі-

ла па-новаму арганізавана, але і была забеспечана новай зброяй і дастатковай колькасцю артылерыі. Рэзультат гэтай дзейнасці Петра аказаўся аказаўся ўжо ў наступным 1709 годзе рускія войскі нанеслі сур'ёзнае паражэнне шведам на карысць Эрстэр, у якім праціўнік страціў толькі забітымі каля 3.000 чалавек. У 1702 г зноў створаны рускі флот разграміў фалатлію шведоў на гістарычным Чудскім возеры, а сукалупныя войскі выйграў даволі вялікі сражэнні ля мыза Гумельсгоф, ва р Іжоры і інш. У гэтым жа годзе рускія займаюць крэпасць Шліссельбург — аляю да Балтыйскага мора. У 1708 годзе было ўзята шведскае ўмацаванне Ісенавен і на яго месцы была закладзена новая сталіца Расійскай імперыі — Санкт-Пецярбург. У 1704 годзе Петр займае моцныя шведскія крэпасці Дэрпт і Нарву, добра вядомыя рускім войскам па першым паражэнні. (Далей Петр ужо меў прыва заявіць, што «врата в Европу отверсты» (Міхневіч, «Гісторыя ваявоного искусства», вкл. 1895 г., стар. 310).

Так паступова, крок за крокам, руская армія прабралася да мора, праб'яла да берагоў Балтыкі, адбіраючы замайваючы за сабой раней захаваныя праціўнікам рускія землі. Аляновы з гэтым у баях загартываліся войскі, рыхтуючыся да ратункай схваткі з моцнымі майстарскімі праціўнікам.

У 1708 годзе Кара ХІІ з 45-тысячнай арміяй пайшоў з Польшчы на Маскву. К гэтай часу ён паспеў разпавіцца з усімі асазіткамі Петра І і Расіі ў аднагоўдзячай барацьбе маглі разлічыць толькі на свае сілы.

Шведы захвалілі Гродна, Магілёў і рад іншых гарадоў. Спачатку Кара ХІІ рашыў рушыцца праз Смаленск на Маскву, каб адным ударам пакончыць з Расіяй, але ў сілу палача раду прычын ён вымушан быў ад-

гэтага рашняна адмовіцца і накіравацца на Украіну, дзе ён разлічыў на дапамогу арданіка украінскага народа гетмана Мазепы. Кара хацеў звысці на Украіне падтрыманне. Аднак праціўніц Украінскі народ не толькі не падтрымаў яго, але ратунка стаў на абарону сваёй радзімы ад чужаземных «завытчыкаў» даў ім ратунка збор.

Зачынаўся ў псіках рускіх войск і партызанскіх атрадаў украінскіх сялян армія захватчыкаў перыла ялікую нястачу ў харчах і часткова ў агнапрынпах. Спроба Кара алуціцца з войскамі Левангаліца, ішоўным да яго на дапамогу, скончылася поўным прахам. 28 верасня 1708 г пры вёсцы Лысой 16-тысячны атрад Левангаліцаў па-радуваў работ рускімі войскамі пад асабістым кіраўніцтвам Петра. Пры гэтым, сілы рускіх былі аямнога менш, чым шведоў. У гэтым бы праціўнік страціў да 10 тысяч чалавек, звыс свай рэлізарты абоз з прыпасамі, які даходзіў да 5.000 валоў. Інак гя ворацы, шведы былі разгромлены ўвечыні і толькі іх жалкі астаткі су мелі выратавацца ўцягненнем.

З часу ўварвання шведоў на тэрыторыю Расіі Петр І, як таленавіты палкаводаец, трымаў вельмі аглядальнай чытай тактыкі, поўнасю апрадуўвай сваё Ён уцяліўся ад ратункага сражэння з моцным праціўнікам і, аямноваючы яго ўглыб сваёй тэрыторыі, на нооу іму цэлы рад адробных, але вельмі адувалых уладар, навооу іму сур'ёзныя страты і разстравіау яго замыслы. Разам з тым Петр вельмі дзейна збраў свае сілы і рыхтаваў паражэнне шведскай арміі. Трэба адзначыць, што Петр вельмі ўважліва сачыў за перасоўваннем і дзейнасцю Кара. Ад яго не ўздэнуў яні адзін крок праціўніка. Гэта і даю магчымае рускім зносіні сур'ёзнае паражэнні асобным часам шведоў, ка-ныстаючыся іх разлічанаасцю.

ТРЫВОГА ВА ФРАНЦЫ

ПАРЫЖ, 15 студзеня. (ТАСС). Выход англі-італьянскіх перагавораў у Рыме выклікае ўсёўрастачую трывогу французскай грамадскай думкі.

рэспублікі. Газета Усеагульнай канфедэрацыі працы «Пенс» вышла сёння з англагам, у якім гаворыцца, што «яшчэ трыва адкрыць граніцу з рэспублікаў Іспанія».

Права «Орду» піша: «Ці дазволена нам, французам, не ўлічваць інтарэсаў французскай безапаснасці і дапусціць гібель геранічнай Іспаніі, што азначае лаб самагубства для Францыі? Зараз пытанне ідзе аб нашай нацыянальнай абароне. Мы просім главу Урада, які з'яўляецца таксама міністрам нацыянальнай абароны, ўлічыць усю яго адказнасць. Мы зварачаемся да ваенных камісій сената і палаты дэпутатаў з напамінаннем, што яны не павінны забываць аб сваёй адказнасці. Мы зварачаемся да генеральнага штаба з заклікам сказаць сваё слова».

РАШЭННІ КАМІТЭТАЎ НАРОДНАГА ФРОНТА І ПРОФАРГАНІЗАЦЫЙ ІСПАНІІ

БАРСЕЛОНА, 14 студзеня. (ТАСС). 13 студзеня адбылося сумеснае пасяджэнне камітэтаў народнага фронту Іспаніі і народнага фронту Каталоніі.

шучае падтрыманне мерам урада, з'яўляюцца жывым увасабленнем духу супраціўлення іспанскага народа. Усеагульны рабочы саюз і Нацыянальная канфедэрацыя працы выражаюць сваю гатоўнасць зрабіць усё для стварэння рэзерваў і для падтрымання ініцыятывы ў справе фарміравання добраахвотніцкіх батальёнаў. Рэзалюцыя ўказвае на неабходнасць шырокага ўцягнення жанчын у вытворчасць і заклікае да пільнасці ў адносінах ворагў народа.

Газеты падкрэслваюць, што адлічтва Іспанскіх прафсаюзнаў арганізацый за апошнія дні ўмацавалася з велізарнай сілай.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

Як паведамляецца ў афіцыйнай агляду іспанскага міністэрства абароны, 14 студзеня ў сектары Агранту інтэрвенты прадэкавалі свае атакі і панеслі тут п'ятніцкія страты.

ПАДРЫХОТКА ФАШЫСЦКІХ КРАІН ДА ВАЙНЫ

ПАРЫЖ, 15 студзеня. (ТАСС). Па вестках французскага друку, у Мюнхене ў бліжэйшыя дні Гітлер склікае ваенную нараду з удзелам германскіх генералаў Кейтэля і Браўнхана, Рыбентропа, прадстаўнікоў спецыяльнага герман-італьянскага камітэта, існуючага ў Мюнхене, і трох віцэ-прадстаўнікоў фашысцкай Італіі.

СУТЫЧКІ НА ПОЛЬСКА-ЧЭХА-СЛАВАЦКАЙ ГРАНІЦЫ

ВАРШАВА, 15 студзеня. (ТАСС). Як перадае пражскі карэспандэнт «Людэ» стварэнне кур'ерскіх гатэм лічымі на польска-чэхаславацкай граніцы пад Багумінам адбылася сур'ёзная сутычка.

тычка польскага пагранічнага атрада з 30 узброенымі асобамі, якія прававалі праправа на польскую тэрыторыю са старану германскай граніцы. Немцы-парушальнікі граніцы — былі ўзброены вінтоўкамі і кулямётам.

ГАСПДАРАННЕ ГЕРМАНСКІХ ФАШЫСТАЎ У ЧЭХАСЛАВАЦКІХ ШКОЛАХ

ПРАГА, 14 студзеня. (ТАСС). «Культурнае пагадненне», заключанае паміж Чэхаславацыяй і Германіяй, уступіла ў сілу. 12 студзеня аднавіліся заняткі ў пражскім нямецкім універсітэце. Прыбыла звыш 2.000 студэнтаў з Судэцкай вобласці.

Першыя вынікі «культурнага пагаднення» з Германіяй выклікалі абурэнне ў розных сферах чэхаславацкай грамадскасці. Характэрна, што газета гандлёва-прамысловых кругоў «Народні лісты» змяшчае сёння пералавы артыкул, у якім выступае супроць укладання фашысцкіх парадкаў у пражскі універсітэце. Газета ўказвае, што чэшская меншасць у акупіраваных Германіяй раёнах не мае ніякіх правоў на самастойнае культурнае развіццё.

НАПЯРЭДАДНІ ЛЕНІНСКІХ ДЗЁН

ГУТАРКІ АБ ГЕНІІ ЧАЛАВЕЦТВА

На менскім станкабудавальным заводзе імені Варашылава пачалася падрыхтоўка да ленінскіх дзён. Партыйным камітэтам вызначаны 33 агітатары для правядзення срод рабочых і інжынера-тэхнічнага персаналу завода, а таксама на выбарчым участку, гутарак аб вялікім геніі чалавецтва В. І. Леніна.

Для 25 агітатараў чырвонаспіжнай швейнай фабрыкі «Кастрычнік» учора быў праведзены семінар. Сёння ў цехах фабрыкі для рабочых будзе праведзены гутаркі аб жыцці і дзейнасці В. І. Леніна. Фабрычная многатэража да 15-й гадзіны з дня смерці В. І. Леніна выпускае спецыяльны нумар газеты. На фабрыцы рыхтуюцца фотавітрыны і выстаўка ленінскай літаратуры.

МЕНСКІ ДЧА ДА ЛЕНІНСКІХ ДЗЁН

Увесь трэці паверх будынка менскага Дома Чырвонай Арміі зойме вялікая выстаўка, прысвечаная жыццю і дзейнасці вялікага генія чалавецтва В. І. Леніна. Нагляднымі даламожнікамі, мастацкімі дыяграмамі, фотадакументамі выстаўка будзе паказваць выдатнае жыццё бессмертнага вучонага ўсіх вываў і народаў і тых велізарна-незвычайных твораў, якія ён даў чалавечству.

Тым Леніна — Сталіна па намечанаму Ленінскім шляху. У бібліятецы ДЧА арганізуюцца выстаўка твораў Леніна і літаратуры аб Леніне. Учора ў ДЧА адбыўся інструктыўны даклад для прапагандыстаў і агітатараў часцей на тэму «15 год без Леніна пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна па ленінскаму шляху». Напярэдадні ленінскіх дзён будзе арганізаваная літаратурная вечар на тэму: «Ленін у мастацкай літаратуры і народнай творчасці». Будзе праведзена некалькі лекцый аб Леніне і ленінізме.

Абласная нарада перадавікоў сельскай гаспадаркі

Учора быў працяг работы нарады перадавікоў сельскай гаспадаркі Менскай вобласці. Адажны сакратар Выстаўкома БССР тав. Залескі расказаў аб павільлі Беларускай ССР на Усеагульную сельскагаспадарчую выстаўку. Павільлі нашай рэспублікі займае плошчу 1000 квадратных метраў.

Успрачых таксама выступілі чалавек калгаса «Чырвоны сцяг», Копыльскага раёна, тав. Кур'яны, загадчык жылгаладоўчай фермы калгаса «Чырвоная змена», Барысаўскага раёна, тав. Сімановіч, старшыня калгаса «Пунілавец», Грэжскага раёна, тав. Немковіч, лярка калгаса «Чырвоны металіст», Менскага раёна, тав. Ланеўскія і іншыя. Усёго ў спрэчках выкалалася 42 чалавекі.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ У КІТАІ

На поўнач ад Ханькоу 13 студзеня японскія войскі пачалі наступленне з Іоучоу ва ўсходнім і паўднёвым напрамках. Жорсткі бой адбыўся ў 20 км. на ўсход ад Іоучоу. Адначасова японскія пачалі наступленне ў паўночна-ўсходняй частцы правінцы Хунань. Партызаны правялі некалькі атак на японскія палатны ў Іоучоу і арыўнавалі значныя палатны на поўнач ад Цыюньцзяна.

РЭСПУБЛІКАНСКАЯ НАРАДА ПА КОК-САГЫЗУ

Учора ў Менску адкрылася рэспубліканская нарада па кок-сагызу. На нараду прысутнічаюць 130 чалавек старанаўцаў і спецыялістаў. Сярод іх значныя навуковеды рэспублікі. Доклад аб выніках работы па кок-сагызу за 1938 год і далейшых задатках у развіцці гэтай важнейшай тэхнічнай культуры зрабіў начальнік аддзела навукова-аградарства БССР тав. Шапок. Докладчык падрабязна спыніўся на развіцці кок-сагыза ў БССР. Зараз у рэспубліцы гэту культуру сеець 342 калгасы на плошчы 1118 гектараў.

Аб'яўляюць КОНКУРС

на напісанне тэкстаў і музыкі для песні, прысвечанай правяду народаў — вялікаму СТАЛІНУ. Умовы конкурсу: 1. Конкурс праводзіцца дзвума турамі. Першы тур — на напісанне тэкста — з 15 студзеня па 15 красавіка 1939 года і другі тур — на напісанне музыкі — на прызначы тэрмы — з 25 красавіка па 25 жніўня 1939 года.

АГУЛЬНАГАРАДСКАЯ НАРАДА ПРАПАГАНДЫСТАЎ, САНРАТОРАЎ ПАРТНОМАЎ І ПАРТОРГАЎ.

Агульнагарадская нарада прапагандыстаў, сакратараў парткомаў і парторгаў па пытанню — аб ходзе рэалізацыі пастаноў ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б) Беларусі па пастаноўцы партпрапарыяў адбудзецца сёння ў 7 гадзін вечара ў памяшканні Дома партактыва (вялікая зала).

ДЗЕННІК

Лекцыя для інтэлігенцыі Нагановіцкага раёна на тэму: «Кіраўніцтва таварыства «Матэрыялізм і ампірыкрытыцызм» адбудзецца сёння ў 7 гадзін вечара, у памяшканні клуба ім. Варашылава (Комсамольскага, 36).

РОЗЫГРЫШ «КУБКА БССР»

18 студзеня ў рэспубліцы пачынаецца розыгрыш лепшых хатэйных каманд на «Кубак БССР». У розыгрышы прымуць удзел 14 каманд ад гарадоў Менска, Віцебска, Магілёва, Оршы, Барысаўска і Мозыра.

Беларускі дзяржаўны драматычны тэатр. 16 студзеня. КАЦЫРЫНА ЖАРНАСЕК. Аб'ёмнае № 65. Пачатак у 7 г. 30 м. веч.

Дзяржаўная філармонія БССР (памяшк. клуба ім. Сталіна). 16 студзеня. КАНЦЭРТ СІМФАНІЧНАГА АРКЕСТРА. Дзяржаўная філармонія БССР. Пачатак у 9 г. веч. Вікеты ў касе клуба з 12 да 2 і з 5 да 9 г. веч.

КОНКУРС НА НАПІСАННЕ ТЭКСТА І МУЗЫКІ ДЛЯ ПЕСНІ АБ ТАВАРЫШУ СТАЛІНЕ. УПРАВЛЕННЕ ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СНК БССР, САЮЗ СОВЕТСКИХ ПИСЬМЕННИКОВ БССР І САЮЗ СОВЕТСКИХ КАМПАЗИТОРОВ БССР.

ПАСТАНОВА № 1/4 ПРЭЗІДЫУМА МЕНСКАГА ГАРАДСКАГО СОВЕТА АД 16 СТУДЗЕНЯ 1939 Г. Аб парушэнні прадпрыемствам пастаноў Прэзідыума гарадскога савета ад 25 лістапада 1938 г. аб прымуоым графіку забеспячэння электраэнергіяй.